

3) Zákon o Špecializovanom trestnom súde

vytvorenie nového súdu, ktorý kontinuálne nadväzuje na činnosť Špeciálneho súdu, ktorý je zrušený kvôli protiústavnosti; zníženie príplatku ku mzde zo 6 na 2-násobok priemernej mzdy a zrušenie povinnosti absolvovať bezpečnostné previerky pre sudcov Špecializovaného trestného súdu; rozšírenie vecnej pôsobnosti nového súdu

Zámer opatrenia: zriadiť nový Špecializovaný trestný súd (ŠTS) v sústave súdov Slovenskej republiky, ktorý kontinuálne nadviaže na činnosť doterajšieho Špeciálneho súdu (ŠS)

Obsah opatrenia:

- 11.2.2008 napadlo 46 poslancov NR SR na Ústavnom súde niektoré ustanovenia Zákona o Špeciálnom súde a Úrade špeciálneho prokurátora pre neústavnosť
- 20.5.2009 Ústavný súd (7 sudcov z 13) skonštatoval, že príspevky ku mzde špeciálnym prokurátorom a špeciálnym sudcom vo výške 6-násobku priemernej mzdy a povinnosť absolvovať bezpečnostné previerky na stupeň „prísne tajné“ sú protiústavné
- dňom vyhlásenia nálezu Ústavného súdu sa ruší Špeciálny súd, Úrad špeciálnej prokuratúry ostáva
- následne bol zo strany opozície a strany SMER-SD navrhnutý zákon o vytvorení Špecializovaného trestného súdu, ktorý kontinuálne nadväzuje na činnosť Špeciálneho súdu, avšak bez protiústavných ustanovení; zákon bol schválený v skrátrenom legislatívnom konaní
- rozdiely oproti pôvodnému ŠS:
 - základná mzda sudcu ostáva úrovni 1,3-násobku platu poslanca NR SR, príplatok ku mzde sa znižuje zo 6-násobku na 2-násobok priemernej mesačnej hrubej mzdy; zo 6-násobku na 2-násobok priemernej mesačnej hrubej mzdy sa znižuje aj príplatok špeciálnych prokurátorov
 - ruší sa aj podmienka, podľa ktorej bolo možné na ŠS prideliť len sudcu, ktorý mal previerku Národného bezpečnostného úradu na stupeň "prísne tajné"
 - rozširuje sa vecná pôsobnosť súdu o úkladnú vraždu, machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe, falšovanie, pozmeňovanie a neoprávnenú výrobu peňazí a cenných papierov, zneužívanie právomoci verejného činiteľa a v oblasti korupcie o súkromnú sféru
- hoci sa pôvodne uvažovalo o pridelení ochrany iba tým sudcom, ktorí o ňu požiadajú, napokon podľa pôvodného stavu ostáva všetkým sudcom

Hlasy proponentov:

- Špeciálny súd v minulosti úspešne vyriešil mnoho závažných káz a mnoho ďalších vyšetroje, pokračovanie jeho činnosti je preto nevyhnutné
- za zachovanie Špeciálneho súdu, resp. súdu s rovnakými kompetenciami je okrem opozície aj najväčšia koalíčná strana SMER-SD a odborná aj laická verejnosť
- osoby odsúdené Špeciálnym súdom by sa po jeho zrušení teoreticky mohli domáhať obnovy súdneho konania
- závažné kauzy by mala mať pod dohľadom jedna prokuratúra a jeden súd, aby sa zbytočne neposilňovali miestne väzby
- európske orgány ochrany práva už v minulosti riešili otázky súladu existencie špecifických jurisdikčných orgánov s národnými ústavami a medzinárodno-právnymi dokumentmi práve v ich prospech
- zrušili sa iba sporné, resp. protiústavné články Špeciálneho súdu (platy, previerky), ale podstata inštitúcie a kontinuita vyšetrovania ostala

Hlasy oponentov:

- úlohu Špeciálneho súdu by plne nahradili špecializované senáty na všeobecných súdoch
- pol miliardy korún, ktoré stálo založenie a prevádzka Špeciálneho súdu, sa radšej mohlo použiť na zefektívnenie fungovania ostatných súdov
- ako jeden z dôvodov pre založenie Špeciálneho súdu bola možná lokálna previazanosť súdených ľudí so všeobecnými súdmi, čo sa však dá ľahko riešiť trestným poriadkom a úpravou príslušnosti
- takýto druh súdu je z členských štátov EÚ iba v Španielsku a Írsku, kde je opodstatnenie tejto inštitúcie z dôvodu problémov s terorizmom

Primárny zdroj: Zákon (č. ?/2009 Z. z.) o Špecializovanom trestnom súde

<http://www.nrsr.sk/Default.aspx?sid=zakony/zakon&MasterID=2874#IICit>

Stav opatrenia v legislatívnom procese: 18.6.2009 v NR SR v 3. čítaní; účinnosť od: 17.7.2009

Navrhovateľ: Vláda SR